

Потапов А. В., аспірант

Грабовський М. Б., д-р с.-г. наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

nikgr1977@gmail.com

ФОРМУВАННЯ МАСИ РОСЛИН БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ У ПОЧАТКОВИЙ ПЕРІОД ВЕГЕТАЦІЇ ПІД ВПЛИВОМ ФУНГІЦИДНОГО ЗАХИСТУ

Наведено результати вивчення формування маси 100 рослин у гібридів буряку цукрового у фазу 2 справжніх листків під впливом фунгіцидного захисту. Встановлено, що найвищі показники маси 100 рослин буряків цукрових отримано при застосуванні фунгіцидів за схемою Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефстробін к.с. (0,6 л/га) + Штілвет (0,1 л/га).

Ключові слова: буряк цукровий, фунгіциди, гібрид, маса рослин, листки

Potapov A. V.,

Grabovskyi M. B.

FORMATION OF MASS SUGAR BEET PLANTS IN THE INITIAL GROWING PERIOD UNDER THE INFLUENCE OF FUNGICIDAL PROTECTION

The results of studying the mass formation of 100 plants of sugar beet hybrids in phase 2 of true leaves under the influence of fungicidal protection are presented. It was established that the highest indicators of the mass of 100 sugar beet plants were obtained when using fungicides according to the scheme of Tserkoshtef (0.5 l/ha) + Stefstrobine (0.6 l/ha) + Stilvet (0.1 l/ha).

Key words: sugar beet, fungicides, hybrid, mass of plants, leaves

Багаторічні дослідження і аналіз інформації щодо продуктивності буряків цукрових показують, що на динаміку врожайності і цукристості коренеплодів впливає комплекс умов, частина з яких некерована на високому рівні агробіологічних і технічних можливостей людського суспільства. Цей комплекс чинників має складні причини спадкових зв'язків, механізм яких ще невизначений [1].

Для реалізації біологічного потенціалу гібридів буряків цукрових важливою складовою є максимальне використання природного чинника. Тому при вирощуванні цукрових буряків потрібно акцентувати увагу на гібридних властивостях, посівних якостях насіння, технології вирощування, густоті посіву, наявності бур'янів, шкідників і хвороб та погодних умовах вегетаційного періоду [2].

Застосування у позакореневе підживлення мікродобрива АДОБ макро+мікро (2,0 кг/га) та фунгіциду Імпакт (0,25 л/га) забезпечує найбільшу масу коренеплодів сорту Гарольд на період збирання на рівні 413,0 г та сорту Кестрел – 516,1 г [3]. В умовах Лісостепу України найбільш ефективним фунгіцидом в посівах буряків цукрових виявився Альто Супер 330 ЕС (0,5 л/га) [4]. Фунгіцид Рекс Дуо, крім борошнистої роси та церкоспорозу, також зменшував розвиток церкоспорельозу і фузаріозних кореневих гнилей у буряку цукрового [5].

За сприятливих факторів зовнішнього середовища коренеплід буряків цукрових може значно збільшуватися в розмірах, що має вирішальне значення для отримання високого врожаю, але це може призвести до його втрат, так як великі за розмірами коренеплоди можуть ушкоджуватись бурякозбиральними машинами. Встановлено, що розміри коренеплоду можуть визначатись не лише біологічними особливостями

певного гібриду, а й ґрунтово-кліматичними та гідротермічними умовами впродовж вегетаційного періоду [6–7].

Метою досліджень було визначення впливу фунгіцидів на формування маси 100 рослин буряку цукрового у фазу 2 справжніх листків.

Дослідження проводились в 2021-2022 рр. в ПСП Агрофірма «Світанок» Васильківського району Київської області. Дослід проводився за наступною схемою: Фактор А. Гібриди буряку цукрового. 1. Пушкін; 2. Акація. Фактор В. Застосування мікродобрив. 1. Контроль без мікродобрив; Фактор В. Фунгіциди. 1. Контроль (без застосування фунгіцидів); 2. Штефстробін к.с. (0,6 л/га) + Штефозал (0,5 л/га) + Штілвет (0,1 л/га); 3. Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефстробін к.с. (0,6 л/га) + Штілвет (0,1 л/га); 4. Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефозал (0,5 л/га) + Штілвет (0,1 л/га). Площа посівної ділянки становила 108 м², облікової – 81 м², повторність – чотириразова. Розміщення варіантів – послідовне. Обприскування рослин водними розчинами мікродобрив здійснювали у фазі змикання листків буряків цукрових у міжряддях.

Маса 100 рослин буряків цукрових у фазу 2 пари справжніх листків відображає нормальний ріст та розвиток рослин відповідно до даного фенологічного періоду. Це має важливе значення саме в початковий період вегетації тому, що інтенсивний ріст та розвиток рослин буряків цукрових закладає основи для отримання високої врожайності та цукристості цієї культури.

За результатами проведених досліджень у фазу 2 пари справжніх листків маса 100 рослин буряків цукрових була в межах від 63,6 до 65,7 г у гібриду Пушкін і від 65,7 до 67,4 г у гібриду Акація. Серед систем фунгіцидного захисту найкращу ефективність забезпечив варіант Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефстробін к.с. (0,6 л/га) + Штілвет (0,1 л/га). Показники маси 100 рослин при цьому були вищими на 0,5–1,9% ніж варіантах без використання фунгіцидів. На другому і четвертому варіантах фунгіцидного захисту показники маси 100 рослин буряку цукрового становили 64,3–65,4 і 66,1–67,0 г, відповідно у гібридів Пушкін і Акація.

Найвищі показники маси 100 рослин буряків цукрових отримано при застосуванні фунгіцидів за схемою Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефстробін к.с. (0,6 л/га) + Штілвет (0,1 л/га).

Список літератури:

1. Глеваський В.І., Рибак В.О., Шаповаленко Р.М. Взаємозв'язок між розміром насіння і продуктивністю буряків цукрових. *Агробіологія*. 2017. С. 71–76.
2. Глеваський В.І., Рибак В.О., Куянов В.В., Шаповаленко Р.М. Продуктивність коренеплодів цукрових буряків різних гібридів. *Агробіологія*. 2019. С. 6–12.
3. Bezvikonnyi P., Myalkovsky R., Muliarchuk O., Tarasiuk V. Effectiveness of the combined application of micro-fertilizers and fungicides on the beets crops. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2020. №10(6). С. 28–37.
4. Смірних В. М., Тищенко М. В. Захист від церкоспорозу. *Збірник наукових праць Інституту цукрових буряків УААН*. 2008. Вип. 10. С. 305-309.
5. Ременюк С. Кореневі гнилі цукрових буряків. *Пропозиція*. 2013. №8. С.110–113.
6. Гоменюк В.О. Буряківництво: навчальний посібник. Вінниця: Континент-Прим, 1999. 276 с.
7. Городецький О.С., Грабовський М.Б. Технологічні якості коренеплодів та економічна ефективність вирощування гібридів буряку цукрового компанії КВС в умовах ФГ «Расавське» Кагарлицького району Київської області. *Агробіологія*. 2018. №2. С.34–40.